

การพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ตำนานสองพี่น้อง
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี

ยุพิน ศรีธนานันท์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ เรื่องการพัฒนาหลักสูตร เรื่องตำนาน
สองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอ
สองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี เสนอโดย นางยุพิน ศรีชนานันท์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

.....รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา
(นายตระกูล จันทสุนทร)
วันที่ 20 เดือน เมษายน พ.ศ. 2553

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ จันทร์เรือง)

.....กรรมการ
(ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร. ภรภัทร พงษ์รัตน์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาหลักสูตร เรื่องตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ
ชื่อนักศึกษา	ยุพิน ศรีธนานันท์
สาขาวิชา	หลักสูตรและการสอน
ปีการศึกษา	2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร เรื่องตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี 2) พัฒนาหลักสูตร เรื่องตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี 3) ทดลองใช้หลักสูตร เรื่องตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี 4) ประเมินผลการใช้ และปรับปรุงหลักสูตร เรื่องตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทองประดิษฐ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552 ภาคเรียนที่ 2 จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) หลักสูตร เรื่องตำนานสองพี่น้อง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 3) แบบประเมินทักษะการทำโครงการ และ 4) แบบวัดเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนด้วยหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard) การทดสอบที (t-test) แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเรื่องตำนานสองพี่น้อง พบว่านักเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องการให้พัฒนาหลักสูตร เรื่อง ตำนานสองพี่น้อง มีความคาดหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยนำเรื่องราวที่เกี่ยวกับตำนานสองพี่น้องมาจัดการเรียนรู้ให้เหมาะกับวัยผู้เรียน และเวลาที่เหมาะสมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2. การพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตร เรื่อง ตำนานสองพี่น้อง ประกอบด้วยหัวข้อต่าง ๆ คือ 1) แนวคิด 2) หลักการ 3) ความมุ่งหมาย 4) โครงสร้าง 5) การจัดเวลาเรียน 6) สารการเรียนรู้ 7) จุดประสงค์การเรียนรู้ 8) แนวการจัดการเรียนรู้ 9) สื่อการเรียนรู้ 10) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 11) แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน ประกอบด้วยแผนที่ 1 การอ่านในใจเรื่องตำนานสองพี่น้อง แผนที่ 2 การเขียนแผนภาพโครงเรื่องตำนานสองพี่น้อง แผนที่ 3 การอธิบายเรื่องราวของตำนานสองพี่น้อง แผนที่ 4 ความหมายและประเภทของโครงงาน แผนที่ 5 ขั้นตอนในการทำโครงงาน และแผนที่ 6 การนำเสนอโครงงาน พบว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม

3. การทดลองใช้หลักสูตร เรื่อง ตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดทองประดิษฐ์ จำนวน 44 คน มีพฤติกรรมการเรียนอยู่ในระดับดี

4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร เรื่อง ตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีทักษะการทำโครงงานเกี่ยวกับเรื่อง ตำนานสองพี่น้อง มีความสามารถระดับมาก 3) จากการสอบถามความคิดเห็นนักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนด้วยหลักสูตร เรื่อง ตำนานสองพี่น้องอยู่ในระดับมากที่สุด

Thesis Title	A Development of Curriculum entitled 'Two Brothers Legend' of Thai Language Learning Strand for Prathomsuksa 6 Students, Song Phi Nong District, Suphan Buri Province
Thesis Advisors	Asst. Prof. Dr. Pramote Chanruang Dr. Suphot Koedsuwan
Name	Yupin Sritananun
Concentration	Curriculum and Instruction
Academic Year	2009

ABSTRACT

The objectives of this research were to 1) study basic information in a development of curriculum entitled 'Two Brothers Legend' of Thai Language Learning Strand for Prathomsuksa 6 students, Song Phi Nong District, Suphan Buri Province, 2) develop the aforementioned curriculum, 3) trial the curriculum and 4) evaluate and improve the curriculum. The sample was 44 Prathomsuksa 6 students from Wad Tong Pradit School during the second semester of the academic year 2009, Song Phi Nong District, Suphan Buri Province. The instruments were 1) the curriculum entitled 'Two Brothers Legend', 2) a learning achievement test with a reliability of 0.98, 3) an evaluation form of project-based process skills and 4) an attitude test towards the curriculum. Data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, dependent t-test and content analysis.

The results were as follows:

1. from studying the basic information, students and involved persons needed the curriculum to be developed and expected that students would have knowledge and desired characteristics according to the basic educational standards. The 'Two Brothers Legend' could be used with the curriculum with suitable studying period and student ages.
2. from developing the curriculum, the researcher created it which consisted of 1) concept, 2) principle, 3) objective, 4) structure, 5) studying time, 6) learning material, 7) learning purpose, 8) learning management guideline, 9) learning media, 10) measurement and evaluation, 11) 6 learning plans: silent reading; drawing the concept

mapping; describing the story; definition and project type; project procedure; and presenting the project. It was found that the curriculum was appropriate.

3. from trailing the curriculum, the researcher found that all students had learning behaviors at a good level.

4. from evaluating and improving the curriculum, the researcher found that 1) students' learning achievement was higher after using the developed curriculum at a significance level of .05; 2) students were highly skilled and capable in doing the project; and 3) from interviewing, students had the most positive attitude towards the curriculum.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง ประธานกรรมการที่ปรึกษา และดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง มาโดยตลอด พร้อมทั้งให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไล ทองแผ่ ดร.เนติ เฉลยวาเรศ และอาจารย์กมล คาวใหญ่ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คณะครู และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนวัดทองประดิษฐ์ อำเภอสองพี่น้อง จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ช่วยเหลือให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการพัฒนาเครื่องมือวิจัยตลอดจนการเก็บรวบรวมเครื่องมือเพื่อการวิจัยอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณมารดา ผู้มีพระคุณ บุรพจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์วิชา อบรมสั่งสอนและชี้แนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ยุพิน ศรีธนนันท์

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตร.....	5
ขอบเขตเนื้อหา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
สมมติฐานการวิจัย.....	9
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร.....	11
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	26
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2551.....	30
ตำนานสองพี่น้อง.....	33
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน.....	40
ทักษะการทำโครงการ.....	46
เจตคติต่อการเรียนด้วยหลักสูตร.....	58
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	68
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	78
ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (Research) : การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	78

	หน้า
บทที่ 3 (ต่อ)	
ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (Development) : การพัฒนาหลักสูตร.....	84
ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (Research) : การทดลองใช้หลักสูตร.....	88
ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (Development) : การประเมินผล และปรับปรุงหลักสูตร.....	90
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	98
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	101
ผลการพัฒนาหลักสูตรฉบับร่าง.....	109
ผลการทดลองใช้หลักสูตร.....	116
ผลการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร.....	118
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	123
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	123
สมมติฐานการวิจัย.....	123
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	124
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	124
วิธีดำเนินการวิจัย.....	124
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	125
สรุปผลการวิจัย.....	125
อภิปรายผลการวิจัย.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	130
บรรณานุกรม.....	132
ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ชั้นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน....	142
ภาคผนวก ข หลักสูตร เรื่อง ตำนานสองพี่น้อง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	153
ภาคผนวก ค เครื่องมือสำหรับการประเมิน.....	219
ภาคผนวก ง ผลการวิเคราะห์เครื่องมือการวิจัย.....	259

	หน้า
ภาคผนวก (ต่อ)	
ภาคผนวก จ แบบบันทึกคะแนน.....	284
ภาคผนวก ฉ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	293
ภาคผนวก ช หนังสือของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.....	295
ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์.....	302

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	83
ตาราง 2	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร.....	87
ตาราง 3	แสดงแบบแผนการทดลอง.....	89
ตาราง 4	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร.....	90
ตาราง 5	เกณฑ์ย่อยที่ใช้ประเมินโครงการ.....	94
ตาราง 6	สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร.....	97
ตาราง 7	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ สัมภาษณ์.....	103
ตาราง 8	แสดงจำนวนและร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม.....	105
ตาราง 9	แสดงความต้องการให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร เรื่อง ดำเนินการสอนที่ห้อง...	107
ตาราง 10	โครงสร้างหลักสูตรเวลาเรียนหลักสูตร เรื่อง ดำเนินการสอนที่ห้อง.....	111
ตาราง 11	คะแนนของทักษะการทำโครงการเกี่ยวกับ เรื่อง ดำเนินการสอนที่ห้อง.....	119
ตาราง 12	ผลการประเมินผลการเรียนรู้ เรื่อง ดำเนินการสอนที่ห้อง ก่อนและหลังใช้ หลักสูตร.....	120
ตาราง 13	แสดงคะแนนเฉลี่ยระดับเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนด้วยหลักสูตร เรื่อง ดำเนินการสอนที่ห้อง.....	121
ตาราง 14	แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	260
ตาราง 15	แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามที่ได้จากการประเมิน โดยผู้เชี่ยวชาญ.....	261
ตาราง 16	แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินหลักสูตรฉบับร่าง ของผู้เชี่ยวชาญก่อนการปรับปรุงในขั้นพัฒนา.....	262
ตาราง 17	แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินแบบทดสอบของ ผู้เชี่ยวชาญ.....	264
ตาราง 18	แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเกณฑ์ทักษะการทำโครงการที่ได้จาก การประเมินของผู้เชี่ยวชาญ.....	278
ตาราง 19	แสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนด้วย หลักสูตรที่ได้จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ.....	282

		หน้า
ตาราง 20	แสดงผลการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อโดยหาค่าความยาก (p) และ ค่าอำนาจจำแนก (r).....	285
ตาราง 21	แสดงคะแนนแบบประเมินผลงาน แยกตามเนื้อหาการเรียนรู้เป็น รายบุคคล.....	286
ตาราง 22	แสดงคะแนนความสามารถในการทำโครงการ เรื่อง ตำนาน สองพี่น้อง.....	288
ตาราง 23	แสดงผลการประเมินเนื้อหา.....	289
ตาราง 24	แสดงเจตคติต่อการเรียนด้วยหลักสูตร เรื่อง ตำนานสองพี่น้อง.....	290

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	8
ภาพ 2 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรของทาบ.....	21
ภาพ 3 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของเซเลอร์และอเล็กซานเดอร์.....	22
ภาพ 4 กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของโบแชมปี.....	23
ภาพ 5 องค์ประกอบของเจตคติ.....	60

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี